

Kérdezem, hogy...

... miért nem gondolnak a gyalogosokra, ha néhány száz kislányról, kisfiúról van szó? Hogy mi kellene? Pár autó homok, no meg betonlapok. Munkákész akad, ha mások nem, az Etelka sori sportcsarnokban edző, versenyző gyerekek szülei biztosan lapátot ragadnának.

Adva van a trolibusz, amely a Felső Tisza part sarkán és a pálya bejárata közelében áll meg. Zömében trolival járnak a tizenévesek tréningezni. Mondom, járnak, de hogyan? A száguldó autók között kénytelenek megtenni 70-80 méteres utat, a csarnokig, ugyanis nincs járda!

Száraz időben valahogy elbotorkálnak az agyagos útszélken, de jön az esős ősz...

Igérték már tavaly, hogy megépítik a járdát, ám tudjuk, az ígért szép szó, ha betartják, úgy jó.

Igy lenne jó!

A. S.

Hétfőtől vasárnapig Lakóterületi közéleti napok

Az MSZMP II. lakóterületi pártvezetőség október 5-étől, hétfőtől, október 11-éig, vasárnapig rendezi meg ötödik alkalommal a lakóterületi közéleti napokat. Az eseménysorozat fő témája a honvédelem és a társadalom.

Az ünnepélyes megnyitót Oláh Miklós, a városi pártbizottság titkára tartja hétfőn délután 5 órakor a Csongor téri partházban. Ezután a honvédelem időszaki kérdéseiről hallhatnak előadást az érdeklődők. Előadó: Hidvégi István alezredes, helyőrségparancsnok-helyettes. Ezt megelőzően délután 3-tól az Etelka sori haditechnikai bemutató lesz.

Kedden, 6-án, délután 3-tól 4 óráig BM-munkakutya-bemutató Tarjánban, a Zápor-tónál, 5 órától előadás a Felsőváros II. partházban, a határőrizet időszaki kérdéseiről.

Szerdán, 7-én a Csap utcai partházban délután 5 órától előadás a közbiztonság időszaki kérdéseiről.

Csütörtökön, 8-án a Római körüli partházban dél-

után 5-től előadás Az MHSZ feladata a hazafias nevelésben címmel. Ugyane napon játékos vetélkedőt rendeznek az általános iskolások részére a Felsőváros I. partházban délután 3-tól 4 óráig. Címe: Mi tudsz az MHSZ-ről?

Pénteken, 9-én délután 5 órától Tápén a művelődési házban ajándékműsort rendeznek a közéleti aktivisták részére.

Szombaton, 10-én délelőtt 10-től a Balázs Béla Utörőházban fegyveres és ütőtörök találkozó. Ugyanitt gyermekrajz-kiállítás nyílik A haza védelme gyerekszemmel címmel. Szintén szombaton, délelőtt 10-kor rendeznek lövészversenyt az Etelka sori lőterén, iskolásoknak. A Felszabadulás Kupa kispályás labdarúgó-torna 9 órakor kezdődik Tarjánban, a piros iskolában.

Vasárnap, 11-én, ugyanitt délelőtt 10-től rendeznek még egy kispályás labdarúgó tornát, és pedig a fegyveres testületek és a lakóterületi bajnokok között.

Kórushangverseny

Zenei naptár

„Hadd irjak szépet, jót” — sóhajt a költővel az együttérző kritikus, és boldog, ha valóban megteheti. Most teljesült az álom: a díjnyertes énekkarok csütörtök esté, a zenei világnap alkalmából adott hangversenyéről csak szépet, jót lehet és kell írni, hiszen a bírálómunkát már elvégezték azok a szakértő testületek, melyek kórusainkat Európa különböző pontjain kimagasló díjakkal, elismerésekkel minősítették.

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának együttese virtuóz módon énekel, virtuóz magyar műveket, és egy Cossetto-darabot; Neuchatel után Szegeden is nyertek. Utánhangzásuk eleven és csillogó (a férfiak rengeteget éretl), előadásuk kontrasztokra épített, dinamikában, színben, mozgásban, jellegben arányos és meggyőző. A közönség ünneplését méltán nyugtázhatta a kórus energikus, fantáziagazdag vezetője: *Berényi Bogáta*. A Szegedi Családi Intézet Canticum kamarakórusa egészen más világ. Létszámánál, összetételénél fogva más színtartományban, más ambitusban dolgozik, *Gyüdi Sándor* karvezető szupererősen muzikalitása az apró, de lényeges zenei történéseket szuggereálja. Marenzio vonalait itt súlytalan lebegnek, és őket hallgatva, úgy tűnik, hogy Mendelssohn *Herbstliedje* csak most, csak így, a kisegyüttes előadásában árulja el igazán belső mozzanatait, szervezeteinek intim lüktetését.

Gyönyörű gesztus volt a Szegedi Ifjú Zenebarátok kórusa: hat szerzőtől hat nyelven énekeltek a zenei világnap tiszteletére. Erdős János az a kiváló lelkesítő, zenére agitáló, kórust formáló szakember, művész, akinek keze nyoma ott éreződik a Banchieri-mű visszafogott, minden naturalizmust óvatosan kerülő — mégis eleven, fiatalos előadásában, a szép pasztellekben, puha árnyakban, szelíd csillogásban. Fiala kórusa fiatal csengéssel szól, és szép színű tenorszólam van. Hogyan csinálja? Sötétebb szín, gazdagon kevert alt hangzás, elmélyült, gondolkodó előadás volt a Ju-

hász Gyula tanárképző I. számú női karának ajándéka. *Mihálka György* gondolatépített vonalakat, tömböket formált a választott zenei anyagból (Badings, Rossini), míg a belülről világító, párázó, ha kell, lángra kapó szenvedély a Brahms, Kodály sugallta formáló erővel járt karj karba öltve. *Maczelka Noémi* a zongorán alig érintett pianókkal és pergő ritmusaival nagyszerű szövetséges volt.

A szegedi Bartók Béla kórus már szinte (vagy már több, mint) profi együttes. Mozgásban, hang- és szín-gazdálkodásban, fonetikai kultúrában, zenei gesztika terén fegyelmzett társaság, ahol a fegyelem egy erőteljes művészetiség — *Rozgonyi Éva* — keze alatt kamaszosan, s azon felül is bőven megtérül. Elettér szerint kevert együttes, a hangzáskép mégis egységes, mert nem szennyezi egyénileg beinvesztált vibrá-

ti, a csendből indul, s oda tér meg, ha kell, de erő és acélszerkezet is feszíti, mikor eljön az ideje. A kisegyüttesen megszólaló két madrigál tűnt idők tűnt fényeit opálos töresben, mint fátyolon át, mégis életre varázsolva idézte. A teljes karon megszólaló Trauergesang mintha a fentebb leírtak cáfolatául szolgált volna, de az igazság keltős: Mendelssohn így is szép, de csak ha így énekelik. Tömör színnel, tágasabb felületekre orientálva, bámulatos egységgel.

Manapság zenét feltők, kultúráért aggódók oly gyakran nézünk szorongva a jövőbe. Am azon az estén, amikor kitüntetett énekeseket, nagyszerű karnagyainkat láttuk és hallottuk, bizonyára mindnyájunkban győztek a derűsebb gondolatok. Köszönet jár tehát mindnyájunknak — a szépet és a reményért.

Meszlényi László

Cikkünk visszhangja

A Délmagyarország 1987. szeptember 5-i számában „Kocsisüllesztő?” címmel fényképek és rövid cikk jelent meg arról, hogy Szegeden, az Április 4. útján levő villamospálya útburkolat nélküli részén „beszaladt a csöbe” egy autós. A cikk írója feltette a kérdést, „miért maradt vajon burkolat nélkül a villamosvonalnak ez a rövid kis szakasza?” A kérdésre a választ Gazdag Lászlónak, az SZKV igazgatójának levelében olvastuk.

„Május végén a régi burkolatnak modernebb, aszfaltos burkolatra történő átépítése céljából kezdtük meg a kockaköburkolat felbontását, mely korábban meg is süllyedt. A bontás során derült ki, hogy a korábbi süllyedést a vágány alépítményét és ágyazatát is elárasztó víz okozza. Erről nyomban értesítettük a Szegedi Vízművet és Fűrdőket. A vízelöntést az újságikkal megjelenésig többszöri sürgetésünk ellenére sem szüntették meg. Enélkül azonban a végleges burko-

lati munkákat a mi vállalatunk elvégezni nem tudta, a vágányt csupán ideiglenes megoldásként tudtuk javítani, espedig hetente. A kérdésre válaszolva elmondható tehát, hogy a vízművek munkájának elhözvándása miatt maradt átmenetileg burkolat nélkül az a rövid útszakasz.

Az újságikkal megjelenése óta ezt az átmeneti állapotot sikerült felszámolni. Megismételt sürgetésünkre a vízművek befejezte a szükséges munkálatokat, így megkezdhetjük a végleges burkolat építését. Már az új, korszerűbb burkolattal ellátott villamospályát használhatják a forgalom résztvevői, remélhetőleg szabályosan.

Ennek kapcsán jegyzem meg, hogy az újságikkal említett autós sem tanúsította a tőle is elvárható körültekintést; vállalatunk megfelelő jelzéssel és körbekerítéssel hívta fel a figyelmet az átépítés alatt álló pályaszakasz veszélyeire.”

Műsorajánlat

A Kiszöv-klub AMATŐR ROCKZENAI KLUBJÁBAN ma, szombaton este 7 órai kezdettel a NIRVANA- és TRAFI-PAX-együttes koncertjét rendezik meg, s az Arany János utca 9. szám alatti helyiségben levetítik *Arvai Jolán Rocktörténelem* című filmjét is.

A KOMEDIÁSOK című spanyol filmet láthatják az érdeklődők a JATE FILMESZTETIKAI KÖRÉNEK foglalkozásán ma, szombaton délután fél 3-tól az egyetem Ady téri épületének auditorium maximumában.

Mint azt már jeleztük, holnap, vasárnap tizedik alkalommal rendezik meg a

TÁPAI BÜCSÜT. A program délután 2-kor a meghívott népi együttesek — Hosszúhetényből, Pörböllyről, Romonyáról, Zengővárkonyból érkeznek népi együttesek, fellép a makói Maros Táncegyüttes, az ócsényi Gemenc népi együttes, a sándorfalvi citerazenekar, továbbá a házigazda tápaiak együttese és Pávákóre — menettáncával kezdődik, amelyet *Lele József* néprajzkutató által vezetett *galaműsor* tetőz be a művelődési házban. Este 6 órakor *kórusangversenyt* rendeznek a templomban, am délután a búcsútéren lesz *divat- és sportbemutató*. *Izisz-koncert* és *Riverside-együttes* által

prezentált *gyermekprogram*, a búcsútól pedig este 8-kor *lézer videodiszkó* zárja a művelődési házban. A tápai búcsú miatt már ma, szombaton délután 5 órától holnap, vasárnap délután 3 óráig megállási tilalom lesz Tápén a Budai Nagy Antal utca 20. számú háztól, azaz a művelődési ház épületétől a Honfoglalás utcán a halászcserdáig. Holnap, vasárnap délután 2-től háromnegyed 3-ig ugyanez az útszakasz a menettánc miatt a közúti járműforgalom elől zárva lesz.

A SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR HANGVERSENYÉT rendezik meg a filharmonia szimfonikus bérletsorozatának idei első koncertjeként október 5-én, hétfőn este fél 8 órai kezdettel a nagyszínházban. Vezényel: *Igor Gjadrov* (Jugoszlávia), közreműködik *Kiss András* (hegedű) és *Onczay Csaba* (gordonka). A műsorban Beethoven III. (Eroica) szimfóniája, továbbá Brahms Versenymű hegedűre és gordonkára című szerzeménye szerepel.

OSZINTEN AZ INNOVÁCIÓRÓL — ezzel a címmel *Pallagi Attila* közgazdász tart előadást a COLLEGIUM POLYTECHNIKUM foglalkozásán október 5-én, hétfőn este 8 órától a Herman Ottó kollégiumban.

Jirzy Menzel AZ EN KIS FALUM című csehszlovák filmjét vetítik a Tisza Volán filmklubban október 5-én, hétfőn este fél 7 órai kezdettel a Kossuth Lajos sugárút 52. szám alatti Dugonics moziban.

Az orosz zenei világnapi HANGVERSENYEN vendégszerepel október 5-én, hétfőn este 7 órai kezdettel egy szegedi kórus.

A NASA OBRAZOVKA, a szegedi tévéstudió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora október 7-én, szerdán 18 óra 40 perces kezdettel sugározza adását a 2-es programban. A műsort október 10-én, szombaton 11 óra 40 perces kezdettel az esen megismétlik

A csend hangjai

Hogy az emberi szellem termékei mikor mit jelentettek fajtánk gondolkodó egyedeinek, persze hogy mindenkoron személytől, történetől, körülményektől egyaránt függött. Az az elmélkedő jellegű — mondjuk így — „ünnepi beszéd” viszont, amelynek egyik példánya most itt fekszik előttem, elég különösen indit: „régén magántulajdon, főurak, egyházak privilégiumát, kastélyok kincseit jelentette.” Igaz, hozzáteszi: „de mindig voltak gondolkodók, akik individualizmusukból a köz javára kilépní, adakozni, a hétköznapin felül emelkedni tudtak.” És máris, bizonyíték-ként-példaként nevek, városokhoz köthet. *Teteki* — Marosvásárhely, *Széchenyi* — Budapest. Valamint: *Somogyi Károly* — Szeged.

Igen, a könyvtárak. A marosvásárhelyi *Teleki Téka*, a fővárosi *Országos Széchenyi Könyvtár* és a *Szabó Ervin* nevét viselő. Mit jelentenek nekünk, magyaroknak? Egyet kell érteni a már idézett, különös ünnepi beszéd megállapításával: mindenekelőtt nemzeti tudatunkat, hovatartozásunkat kitartóan őrző, s ekképpen (is) szent helyeket. Ahol máig úgy őrzik magyarságunkat, mint a Halotti Beszédet, vagy a Nagy Lajos rendeletére készült Képeskrónikát. Már földrajzi helyük is sokszor meghatározó: mondjuk Pannonhalma. Ide telepített Géza fejedelem először szerzeteseket, de innen indult fia, Szent István — Koppány leverésére...

A könyvtárakban általában csend van. A csend éppúgy jellemzi őket, mint a kötet-demonstráció áhítata. S a csend e birodalmi között, nevezetes óriások gyermekeiként találhatók — a fiókkönyvtárak is.

Mondjuk az Odesszai. Mely éppen a napokban ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját. S mivel ekképpen máris sejtethető, hogy ama bizonyos idézet eme alkalomból, ehelyt hangzott el, elárulható, hogy szerzője *Jamrik Lajosné*, a fiókkönyvtár helyettes vezetője. Aki azt is elmondja, hogy 1977. augusztus 20-án tizezer kötettel indultak, s ez számított az első modernnek nevezhető fiókkönyvtárnak Szegeden:

— Garázsokból alakították ki ugyan, s rengeteg

technikai gondjuk volt, a csövekből, mindenhol, még az utcáról is jött befelé a víz éveken át, egészen addig, amíg kötelezték végre a Délépet, hogy súlylyessze le a bejárat előtti tereket — viszont felszereltségünk, profilunk kezdettől fogva színvonalasnak mondható. Itt alakítottak ki először hangtárt, különböző zenei szolgáltatásokat: lemezhallgatás, magnózással vált lehetségessé, a legújabb két éve angol, francia, német és orosz nyelvi oktatási segéd-eszközök is bőségesen rendelkezésre állnak.

Jó Sándorné, a fiókkönyvtár nyugdíj előtt álló vezetője a kezdetektől itt, Újszegeden dolgozik. Az első évben 700 olvasójuk volt, ez a szám 1984-ben ért föl a csúcusra, 1461 beiratkozottat tartottak nyilván akkor. Igaz, már a nyitást követő évben 1324 ez a szám.

— Egészen 84-ig folyamatosan nőtt a forgalmunk. — mondja *Joóné*. — Akkor viszont megnyitott az új Somogyi Könyvtár. Azóta a visszacsés a folyamatos... *Jelenleg 1100 olvasójuk van*, két éve még 1327-en voltak. Az állomány pedig időközben egyre szaporodott: most 18 és fél ezer kötetet találni az odesszai fiókkönyvtárban.

— A legnagyobb gondunk? Azt sem tudom, hol kezdjem. Tíz év tanulságai közül első helyen a kérdést kell föltenni: ugyan mondja meg nekem, ki jön ma könyvtárba dolgozni? Óriási volt itt végső a fluktuáció: ha jól emlékszem, egy év-tized alatt éppen húsz emberem volt... A bérek elkesztően alacsonyak, a főiskolát végzett kezdőknek

3800-at adnak, a jó átlagot, öt és fél körüli... Azután az elég rossz munkaidő-beosztás és az a tény, hogy erre a 160 négyzetméterre és erre a tíz (igaz, kicsi) helyiségre a mai napig nincs telefonunk... Aki érettségi után fiókkönyvtárba kerül, vagy naívan „bedől” a klasszikus, Mórától, Tömörkénytől származó, oly szuggesztíven fölmutatott könyvtárideálképek — vagy csak ugródeszkának szánja az egészet. Az is igaz, a gyakorlat nagyon sokszor egyáltalán nem felel meg semmiféle ábrándos „kulturközpont”-elképzelésnek.

Az Odesszai fiókkönyvtár úgynevezett C típusú intézmény. Ismeretterjesztő jellegű, a környék „szociológiai jellemzőihez” alkalmazkodni kívánó. Ez a profil alapvetően behatárolja az állomány összetételét. A könyvek egyharmada szakirodalom, a „maradék” gyermek- és szepirodalom. Az olvasók között a legnagyobb arányban az általános és középiskolás diákok képviseltetik magukat, természetesen kiemelkedő számban találni szellemi foglalkozásúakat, felsőoktatási intézmények hallgatóit — de van 145 nyugdíjas és 143 szakmunkás olvasójuk is.

— Mit hiányol a legjobban most és a jövőben itt, a csend birodalmában? — kérdezem egyfajta záradék gyanánt a vezetőtől.

— A hivatástudatot. Járom a fiókkönyvtár helyiségeit. Csend van mindennél. Persze még csendből is sokféle akad. És a legtöbbnek — még hangjai is vannak. Mondjuk ilyenek.

Domonkos László

Pórázon

lefonzsinórhoz hasonló, műanyagból bevont drót.

De hol a másik vége? A korlátlan, a földön semmi, a kigyózó zsinór egy hölgyhöz vezet. Az ő csuklóján ugyancsak ott a kedves kis pánt. Szóval, anya és fia, közöttük pedig a póráz. Micsoda ötlet? Edes (édes?) ránt egyet, a kölyök pedig baktat utána. Nincs szöveg, magyarul-kodás, hiszti, sírás. Anyu diktálja a tempót, és ő jelöli ki az útirányt is.

Láttunk pórázon nemcsak kutyust, de cicát, ma-

lacot, nyuszit, libát is, gyereket azonban eddig még soha. Csuda praktikus, szó se róla. Így nem tartanak órákig a séták. A kölyök nem kérde, hogy mi micsoda, miért ilyen, s nem olyan. Nem kell utána futkosnunk... Szépen fel- a pórázon, ami egyébként spéci munka. Nem kontár műve, lehet, hogy boltban is kapható.

Úgy gondoljuk, felesleges a pórázból filozófiát csinálni, de többek között humanitárius okokból sem ajánljuk senkinek. Azt hisszük, ezzel egyetértene az állatvédők is.

B. E.